

Societate
Societate

Redacția: Administrația
și Tipografia:
BRASOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Literele defraudate nu se primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
BRASOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Căsuțe mai primesc: In Viena
S. Koss, Haasenstein & Vogler (Öst.
Kais), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukes, A. Oppel, J. Donnerberg; In
Budapesta: A. V. Goldberger, Kck-
lam Bernat; In Frankfurt: G. L.
Daube; In Hamburg: A. Stomer.
Prețul inserțiilor: 10 o sora,
garmonie pe o coloană 8 or. și
50 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
sora 16 or. v. a. sau 30 bați.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” este în fa-carei
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălinate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Unu exemplar 5 or. v. a.
sau 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 12.

Brașov, Luni-Marti, 13 (30) Ianuarie

1894.

Oportuniștii noștri din Oradea.

Brașov, 17 Ianuarie v.

Părinții consistoriului dela Oradea-mare nu voiesc să se trezescă nici după invasiunea tătărescă, ce i-a ajunsă astă veră. C'unu fatalismu, vrednicu de a se pune alături cu fatalismul orientălu alu sacerdoților din moscheele păgâne, e lasă să treacă peste capetele lor sfințite toate poruncile laicului ministru Csaky, fără a cliți măcar din sprâncenă. Lasă să treacă toate, se plăcă și se'ncovoie sub loviturile volniciloru celor dela putere, ca și când amu fi ajunsu la coda veacului și n'ar mai fi altu refugiu, altă scăpare și altă mântuire a sufletelor noastre, decât de a ne inchina orbesce înaintea porunciloru ministrului de culte și de instrucțiune ungueresc.

Celū ce va scrie odată istoria acestorū nefericite timpuri, va sta la îndoielă pe cine se plângă mai multu: pe părinții consistoriali, cari au incetatū de-a mai avē o voință a lorū propriā, ori pe fii dicesei condușă de ei, cari se vedū părăsiți de totu scutulū și sprijirulū căpeteniiloru lorū și dați fără de milă pe mâna forții brutale.

Cetitorii noștri vorū fi găciți, că voimū să deschidemū aici din nou cartea suferințelorū noastre și să cetimū la capitululū fatalū alū șolelorū române din Beiușū, ceea ce s'a mai întâmpatū cu ele in timpulū din urmă.

O faimă sinistră se lățise dīlele aceste. Se dīcea, că directorulū gimnasiului din Beiușū ar fi fostū destituitū in urma unui ordinū alū ministrului. Când e vorba de școlele din Beiușū, lumea română tresare plină de îngrijire, se'nfioră la fiăcare scire, căci, după ceea ce s'a petrecutū până acum cu aceste școle, nu s'astăptă decâtū la noue acte de violență și de distrugere ale contrarilorū limbei și culturēi noastre.

De-astă dată faima de mai susu nu s'a adevritū. Directorulū din Beiușū continuă ași implini grēua și amara sa sarcinā, perseverandū in postulū sēu, pentru care, in tristele împrejurări de față, numai de inviatū nu este. N'a fostū vorba de destituirea lui, dēr i s'a ordonatū cu cea mai mare rigōre — totū in urma unui ordinū ministerialū — ca spre a se feri de o asemenea eventualitate in viitorū, să redacteze și să tipărăscă de aci încolo raportulū sēu programulū anualū alū gimnasiului din Beiușū și in limba maghiară, nu numai in cea română, cum a făcutū până acuma.

Pentru noi Romāni acestū faptū de arbitraritate unguerescā este echivalentū c'unū nou atentatū la drepturile și la libertatea învățământului nostru naționalū, și împrejurarea, că elū s'a sēvēșitū față cu gimnasiulū din Beiușū, care a devenitū, mai alesū de doi ani încōce, teatrulū celorū mai monstruoze experimente ale despotismului de rassă, nu schimbă nimicū din însemnătatea lui fatală.

Este fatală și tristă însemnătatea acestui faptū, pentru că elū constituie o nouă violare flagrantă a legi in detrimentulū șolelorū noastre confesionale romānesce; dēr este de trei ori mai fatală și tristă, când trebue să vedemū cu cea mai adēncă mahnire sufletescă, că consistoriulū de Oradea-mare, a căruia dreptū a fostū încăleatū prin ordinulū arbitrarū alū ministrului, că consistoriulū care este datorū a scuti și a păzi școlele din Beiușū ca ochii din capū, s'a supusū ucazului ilegalū, a capitulatū din nou dinaintea unui „el-rendelem” alū d-lui Csaky și s'a datū învoirea ca in viitorū programulū gimnasiului să fiā scrisū și tipăritū și in limba maghiară.

Vē intrebāmū acum, care a comisū nelegiuirea mai mare, acela care a făcutū o și a pretinsū o, ori

aceia, cari au aprobatū o prin purtarea lorū servilă și tērētōre?

Oportunismulū nenorocitū, de care este stăpānitū, ca de o bōlā cronică, consistoriulū de Oradea-mare a adusū in cursulū anilorū lucrurile așa de departe, încātū ați ministrulū cutēză a se amesteca și in afacerile administrative ale institutului curatū confesionalū și prescrie cum are să se publice raporturile anuale cātră obștea romānescă. Māne va pretinde acelașū ministru, ca și șocotilele și chitanțele, ce se dau pentru institutū, să fiā redigiate in două limbi și in urmă va cere ca și scrisorile, ce le adresēză școlariū părințiloru lorū, să fiā controlate și revizitate de direcțiune și numai atunci să se concedā espedarea lorū, decā vorū fi scrise și in limba maghiară.

Odată pornite lucrurile pe acestā pantă, cine mai pōte prevedē până unde vorū ajunge?

De toate însă pōte fi vorba față cu consistoriulū de Oradea-mare, numai de prevedere nu. De ar fi avutū cātū de puținā prevedere acestū consistoriu n'ar fi toleratū, ca in anii trecutū, pe vremile episcopului Olteanu, directorulū gimnasiulū de atunci, prototipulū tuturorū ce-si aflā fericirea in a se căciuli inaintea puternicilorū dīlei, să începă a tipări testimoniile școlastice in două limbi; să începă a scrie titlulū raportului anualū romānescū totū in două limbi, puiendū mai întâiu titlulū ungueresc; să începă a nu mai lăsa să se scrie „gimnasiu gr. cat. romānu,” ci numai „gimnasiu gr. cat.” N'ar fi toleratū acestū consistoriu ca in anulū 1877 să se începă, ca pe tărișū, a se propune in gimnasiu studiile in limba maghiară, istoriā și geografīā in limba maghiară.

De avea numai cātū de puținā prevedere consistoriulū de Oradea-mare, nu lăsa ca ariciulū sē-si facā acelū culcușū in căsulia sa, ca mai târziu, la 1869, să dea cu totulū

afară limba de propunere romānă din gimnasiulū superiorū.

Eată că acuma șpele nesățioșū, care a intratū mai întâiu cu testimoniile și cu titlulū programului in casa școlei romāne din Beiușū, nu se mai mulțumescă nici cu limba de propunere maghiară in gimnasiulū superiorū, ci pretinde tocmai pe baza acestei marī concesiuni, ce i s'a făcutū de voia de nevoia, ca in viitorū programulū întregū alū gimnasiului să fiā publicatū și in limba maghiară. N'ar putē cu acelașū drept să pretindā māne molochulū șovinistū, ca să se propunā ungueresce și in școlele inferioare?

Se mai motivēză noua poruncă cu aceea, că locitorii orașului Beiușū suntū jumătate Maghiari. Dēr, pentru Dumeșeu, ce au acești locuitorū cu școla romānă confesională pentru a căreia susținere nu contribuē nici unū banū frātū? Unde vomū ajunge încă cu asemeni teorii despotice?

Unde ne vorū duce nebuniile șovinismului unguerescū mai suntemū in stare încă de a precalcula, cu totulū necalculabile suntū însă pentru noi ați urmările infricoșatului oportunismū, ce a cuprinesū pe părinții din Oradea in față primejdiei, ce amenință limba și naționalitatea noastră.

Ce să mai dīcemū de acestū oportunismū pēcātōșū decā, in față introducerei limbei maghiare in gimnasiulū superiorū, elū i-a incurgiatū de a dīce: D'apoi că și noi amū învățatū ungueresce și de aceea totuși suntemū Romāni!!?

Așa se mângăiā ați unu consistoriu romānescū față cu cele mai brutale acte îndreptate in contra românismului! Cu ce se va mai mângăia māne, când dușmanulū limbei noastre va intra și in casa sfântă a bisericei?

Unde voiți să ne duceți cu oportunismulū vostru sânti părinți? N'a

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

De prisosū.

Novelă, de C. Russ.

I.

„Baremī, de ai fi învățatū celū puținū ceva de Dōmne ajutā comptabilitatea comercială, desemnulū de mustre, ori ciroitoria, cusutulū cu mașina, sēu ciroitulū de albituri, atunci te-ași putea așașā dīse conducētōrea unui birou de plasare, uitāndu-se cu milă in față palidă a unei fete tinere svelte, simplu îmbrăcate, ce sta inaintea ei și din ochii cărei se putea ceti, că era foarte îngrijată și fără de ajutorū. „Dēr așa, fără nici o deprindere anumită, cu care te-ai putē recomanda, este foarte greu de a-ți căștiga unū postū.”

—„Am esperiatū o deja” răspuse fata deprimatā „sunt mai multū, ca două sēptēmāni, de când cautū înzadarū. Am cređutū, că imī va fi cu multū mai ușorū de a afla unū postū de damă de societate, sēu pentru cetire, sēu ca ajutorū la vr'ō gāzdōie.”

Dirigenta dēdū din umeri. „Cu sutele

caută plasări de acēstā natură. Fiā-care fatā tinēră și și mai bētrānă, care are numai nițică școlā, vai de ea, și se pricepe numai forțe puținū la lucrulū de mână, se crede destoinică pentru astfelū de posturi.”

—„Am învățatū și franțuzesce, englezesce și pianulū, și acasā a trebuitū să mă ocupū și cu economia.”

—„Asta mī-o spunū cele mai multe dame, cari cautā posturi, ca și d-ta.”

—„Dēr ce se șciū eu acum începē?”

Durerea, ce se întipări la acēstā întrebare pe față fetei, și ținuta ei modestă, emoționară pe conducētōrea biroului, și ea îi dīse: „Domnișōrā, vrēu sē-ți dau unū sfatū bunū. Ești încă tinēră, învățā mai întâiu ceva și numai după aceea îți cautā unū postū. Cercetēză unū cursū in școlā de comerțin, învățā fotografia, sēu a stenografa, ori te deprinde in ciroitū, in brodatulū cu firū, sēu ca modistā. Suntū foarte multe cariere, pe cari pāșindū astāși femeile putē ajunge la unū căștigū, decā și nu mare, totuși celū puținū, ca să pōtā trăi din elū.”

O rađă de speranță se ivi in ochii tinereii fete, dēr îndată se stinse. „Acestea toate costā timpū și bani” murmurā ea.

—„De sigurū.”

—„Și mie imī lipsesce și una altă.”

—„D-ta ești dōr din familiā bu.ă, după cum vedū din testimoniū. Tatālū D-tale e Bindemann, primarulū din Walburg?”

—„Dēr părinții mei au cinci fiice” dīse încetū Gertruda Bindemann, roșindū. Deși femeia prietinosă îi insufla mare încredere, totuși ea nu se putē hotări a-i comunica împrejurările, cari au necesitatū o sē părăsescā casa părintescă și sē-si caute in celū mai scurtū timpū undeva adăpostū și mijlocū de traiu.

—„Nu potū aștepta, nu ai așader nici unū locū potrivitū pentru mine?”

—„Îți voi da unele adrese” dīse femeia „dēr nu-ți face marī speranțe; domniū au datina de a se adresa in acelașū timpū la mai multe birouri, ca apoi din multe să pōtā alege.”

Îi scrise apoi numele și locuințele câtorva dame și Gertruda plecā mulțămindu-i, dēră multū mai întristată, decâtū fusese când a venitū.

Era acum de două sēptēmāni in Ber-

linū. Mergea dela unū birou de plasare la altulū, traversa orașulū dela răsăritū spre apusū și dela miēdă-đi spre miēdă-nopte spre a afla vr'unū locū la vr'ō potrivitā familiā, dēr in zadarū. Sēu că venia prea târziu, sēu era deja ocupatū loculū, sēu ómenilorū nu le prea venia la șocotēlā tinereța ei, statura ei cam slăbuță, sēu se cerea dela ea lucruri, cari scia bine, că nu le pōte îndeplini.

In cele dintēiu dīle se folosise pentru a umbla încōce și încolo, de tramvaiu, dupăce însă umblatūlū zadarnicū durā totū mai multū, a trebuitū să se restringā, mergea pe josū, cātū numai o puteau duce picioarele și o țineau puterile. Deși trăia numai cu pāne și cafea, totuși prevedea cu spaimă, că se apropiā dīua in care nu va mai avē cu ce sē-si plătescā patulū de dormitū, care l'a închiriatū, spre noroculū ei, la nisce ómeni de trebā într'ō stradā aproape de gara silesiană. Trebuia însă să plătescā in totā dīua și avea adăpostū peste nopte, mai încolo nu-i purta nimeni grija, ce face afarā de locuință.

Decā Gertruda n'ar fi fostū așa de neumblatā in lume, decā s'ar fi informatū

promisă Episcopului, patronul institutului din Beiuș, în consistoriul plenar, că nu va mai ceda întru nimic terorismului celor dela putere? Acesta este sprijinul, ce îl dă consistoriul ca să 'și implinescă făgăduința?

Asupra casului din Beiuș primăram, dela un bărbat de incredere din Oradea mare următoarele informațiuni:

Oradea-mare, 26 Ianuarie n.

Vestea, ce ați reprodus-o după „Dreptatea“ din Timișoara, că directorul gimnasiului român dela Beiuș, d-lu Ioan Buteanu, „ar fi fost amovat din postul său în urma unui ordin ministerial“, nu este adevărată. Adevărat este numai, că în afacerea redactării și tipării raportului anual al gimnasiului avem să înregistrăm încăși una din acele ingerințe violente ale ministrului, cari la noi, grație oportunismului celor dela cărma diecesei, au devenit nise aparițiuni zilnice. Faptul este următorul:

Prodiretorul Kunz înainte de asta cu doi ani a propus ministrului, ca raportul anual al gimnasiului să se tipărească în două limbi. Motivele îi sunt: că în clasele superioare limba de propunere e maghiară și că locuitorii orașului Beiuș sunt jumătate Maghiari. Decă până acuma nu s'a tipărit raportul și în limba maghiară, se poate atribui numai tactului și prudenței directorului actualu.

În zilele trecute însă a venit dela minister o ordinațiune draconică, care culminază în cuvintele „elrendelem“ și „meghagyom“ (ordon și aprob).

Ergo cu finea anului școlar curent vom avea un Raport mafrodit. Durere, de trei ori durere!

Ministrul de instrucțiune a uitat, că limba de administrațiune are drept s'o hotărăscă numai patronul, că scopul Raportului anual este, ca cei 300 de părinți, cari își cresc pruncii în gimnasiul din Beiuș, și cari atară de 20-30 toți sunt Români, să fiă avertați și informați despre mersul învățământului. A uitat ministrul, că legea nu-i concede să se amestece în afacerile administrative ale institutelor, cari nu le susține statul, că are numai dreptul de supraveghiere și totuși dăce „meghagyom“. A uitat, că patronul institutului, Episcopul, în consistoriul plenar a promis, că mai mult nu va ceda nic o iotă.

Acăsta însă a uitat-o și pururea

oportunul consistoriu de Oradea-mare, care deja s'a învoit la tipărirea raportului. Ce vor să și face altă acei domni canonici, cari aprăpe toți se consideră ca episcopi candidați?

Le-a uitat ministrul toate. Așa este. Pentru că știe prea bine, că are de lucru c'unu Consistoriu oportun în gradul superlativ, care vrea să fiă mai „patriot“, decât Vaszary, c'unu consistoriu lipsit de energie și apatic până la esces.

Tot așa ca cu „Raportul“ stăm și cu statutele societății de lectură, față cu cari asemenea se pretinde să fiă lucrurile la societatea tinerimei în două limbi, adică și în limba maghiară. Dér în afacerea această încă n'a venit până acuma ominosul „meghagyom!“

CRONICA POLITICĂ

— 17 (29) Ianuarie.

Anglia grăbesce de a da ajutoru financiar Italiei dărăpănate. În cercurile diplomatice din Berlin se vorbește, ca de un fapt împlinit, că lordul Rosberry, care e înrudit cu familia Rothschild, și sprijinit chiar și de Gladstone, i-a succedut a pune în Anglia în mișcare o acțiune energetică financiară în favoarea Italiei. Ajutorul moral și material, ce-lu dă Anglia Italiei, se face în schimb, ca și Italia să apere interesele Angliei pe marea Mediterană. Acțiunea această va avea cu atât mai sigură succes, cu cât și guvernul german o aprobă. Directorul băncii germane, Dr. Siemens, plăc deja în săptămâna această la Roma, pentru a se consulta acolo în cesiunea amintită cu reprezentanții financiari ai firmei Rothschild din Londra și cu alți bancheri englesi. Operațiunea primă financiară va fi acordarea unui împrumut mai mare, care se va asigura din venitele monopolului de tutun al Italiei.

Radicalii sârbi din Belgrad au publicat o protestare, în care amintesc, că regele prin proclamarea lui din 1 (13) Aprilie, smulse țera din mijlocul unor confuzii periculoase, dér că acestu strălucit debut a fost turburat din cauza celei din urmă crize constituționale, neașteptată și nemotivată. Protestarea cuprinde șese puncte: 1) Milan întorcându-se în Serbia, a violat constituțiunea și o lege, care nu poate fi desființată, séu modificată, decât pe cale constituțională; 2) Ori ce participare a lui Milan la afacerile publice, este neconstituțională, deoarece el a renunțat la toate drepturile sale, ca membru al familiei regale și ca cetățen sârbi; 3) Șederea lui Milan în Serbia amenință liniștea țării, sdruncină încrederea în stabilitatea tronului regelui Alexandru, căruia i se datorează credință; 4) Revocarea înaltei curți

este neconstituțională; 5) Responsabilitatea acestor evenimente, precum și consecințele supărătoare pentru țera și tron, cad asupra guvernului actualu, pe cale parlamentară; 6) Deputații radicali sunt decizi să respecte legile și constituțiunea și nu vor înceta să rămâie pe terenul strict constituțional. Urmază 106 iscălituri. — Noulu ministru este salutat cu simpatia de către organele partidelor progresiste și liberale. Criticele opoziției sunt îndreptate mai cu seamă asupra prezenței și intervenției lui Milan.

„Neue Fr. Presse“ dela 27 Ianuarie, într'unu lungu articol dăce, că împăcarea prințului Bismark cu împăratul Wilhelm este de o importanță mare, însă nu crede nic odată, că prințul se deviază și dăcancelă, deoarece el însuși a declarat, că din cauza vârstei înaintate și a sănătății sale nu este peste putință, de a lua parte activă în politică. Pe timpul retragerii sale împăratul i-a spus, că în casuri grave va recurge întotdeauna la consiliile sale. Este știut, că de 4 ani, de când s'a retras, Bismark n'a încetat nic odată de a critica, cu cea mai mare furie actele guvernului și prin această a dat arme puternice opoziției. De sigură această împăcare va micșora tonul criticii, pe care l'a întrebuințat până acum. De altfel poporul va fi tare satisfăcut de împăcarea această, căci nu putea suferi, că acela, care a contribuit mult la mărirea statului, să fi lăsat în uitare. Prin această împăratul va câștiga și mai mult simpatia poporului.

Postul ministru președinte și ministru de externe al Italiei, marchizul di Rudini, era învânit săptămânile trecute de către foile germane, că el ar fi intrigat contra triplei alianțe. Pe când era la cârmă, se se sfătuită adecă cu Giers despre cesiunea unei coalițiuni a Italiei cu Rusia. După cum anunță însă acum „Pest. Corr.“, Rudini a desmintită această știre, declarându, că el a dat de știre mai înainte la Viena și Berlin, despre conferența lui cu Giers, și după aceea a raportat asupra rezultatului, în mod confidential, aliaților Italiei. Totu ce a vorbit el cu Giers a fost numai în interesul păcii și în deplină acord cu omenii de stat ai Austriei și Germaniei.

Din Camera română.

Discușiune privitoare la cesiunea română.

Discursul d-lui Take Ionescu, ministru cultelor și instrucțiunii publice. (Urmare.)

D. Sturdza a spus: Români suferi; o șiam. A spus, că simpatiză pentru Români; îl asigură, că nu am avut nic odată învidia despre această.

Decă este un obicei rău la liberali, este de-a crede, că ministrii D-lor, cari au

sunt bun Români, și că conservatori monopolul cunoștințelor economice și financiare, au și monopolul sentimentelor naționale. Ei bine, noi nu tăgăduim sentimentele D-sale patriotice. Decă numai a tăta a spus, că este patriot, și că Români suferi, discursul era de prisos, căci toate aceste lucruri sunt cunoscute dér când D-sa a venit la partea politică ni-a spus lucruri foarte curioase.

Inteu a dis: nu vreau să iau Transilvania și chiar decât mi-ar da-o n'ași prmi-o, căci acesta s'ar face cu peirea Austriei, a cărei existență este indispensabil neamului românesc.

Ideia bună, séu rea, nu discută, nu me ocupă de ea.

Dér, decât este unu lucru extraordinar a discuta cesiuni de felul acesta în Parlamentul român, este și mai extraordinar a auzi pe unu om de stat al unei țări, trăgându-i hotarele istorice ale acestui stat, pentru vecii vecilor, și spunându astăzi, în 1893, până unde au să mergă în vecii vecilor aspirațiunile neamului românesc.

Dér această este o politică conservatoare, — cuvântul l'a spus D. Stolojanu, — politică cuminte, și de aceea o subscriu cu D. Sturdza.

D-sa a mai dis, că Românii din Transilvania pierd, și decât pier ei, atrag după dênși și peirea Regatului românesc; afirmare alarmantă, care însă nu-lu impedează pe D-sa de a susține, că existența Austro-Ungariei, a celei Austrie în care pierd Românii, și prin consecință pierim și noi, ne este absolut indispensabil!

A treia idee: nu vreau să intervin, fiindcă știu, că nu se poate interveni în daraverile interne ale unui stat. Corect, corect de tot.

A patra idee: voescu să faceți o mediațiune, ca să împăcați pe Români cu Ungurii, și în această privință, étă cari crede eu, Sturdza, că ar pute fi cerințele admisibile ale Românilor. Și aci, D. Sturdza, cere foarte puțin, decât trebuie să credem toate jurnalele, toate organele de peste Carpați.

Semnaleză în trecutu o contradicți. D. Sturdza spunea, că D. Lahovari nu vorbește ca unu ministru român, nu iubescă nelmul românesc, și totuși D-sa crede, că mai mare greutate vor avea cuvintele D-lui Lahovari în Ardél, la Pesta și la Viena, de cât ale D-lui Sturdza.

După D. Sturdza, căruia veți vedea imediat, că am să-i răspund cu o singură vorbă: intervin când te chiamă cineva dér nepoftitulu n'are loc la masă; a vorbit D. Șendrea, care făcendu ore-cari digresiuni istorice, a spus, că amicitia Austriei a fost în totu-deuna fatală nelmul românesc, că ea a fost fatală chiar lu Michai-Vitezulu, care fără Austria ar fi reușit, el... la ce ar fi reușit? ... Că dintră amicitia Rușilor a fost totu-deuna folositoare nelmul românesc; că țarul a tras sabia vreme de două sute de ani în contra Semilunei, și că față cu acestu imperiu avem obligațiuni istorice.

Apoi, D-sa ni-a adăgat: N'ați pripeput, ce a voit să dăce D. Sturdza; D. Sturdza nu v'ere nimic alt, de cât să declare, cum și D-sa a declarat, că se știe de totu lumea, că nic odată România nu va pute se găsescă alături cu a supritorii fraților noștri!

După D. Șendrea, am auzit pe D. Fleva. D-sa a mersu ceva mai departe

înainte despre toate și și-ar fi făcut unu plan de călători în casa, atunci ușor putea afla, că în capitală sunt o mulțime de societăți și întocmiri, unde fete tinere, cari sunt streine și caută lucru, pot afla scut, sprijin și mijlocire la vr'u post. Ea însă a părăsit casa părintescă în urma unei hotăriri spontane, fără a și fi datu semă de lucrurile acestea, în credința ce înșelă pe mulți locuitori din provinciă, cumcă omul n'are decât să ajungă în Berlin, și acolo poate apoi afla lucru și câștig mult, numai să vrea să lucreze.

Gertruda voia să lucreze, și ea s'ar fi îndestulată cu o remunerațiune modestă, însă nu afla ocașiune pentru această. Dintre multe case avute, pe cari ea la început le admira, cari însă acum păreau a privi la ea, ca și când ar voi să o sdrobescă, nu i-se deschidea nic măcar una; dintre omenii pe lângă cari trecea n'avea nic unu pentru dênța o privire, o vorbă bună, unu sfat, ori unu ajutoru. Se vedea ajunsă în cea mai mare lipsă, și cu toate acestea nimic nu era mai grănicu pentru ea, decât gândul: să fiă necesitată a se întorce acasă

cu mărturisirea, că în Berlin nu i-a succedut de a căpăta nic o ocupațiune, și cumcă și acolo, ca și în casa părintescă, ea este de prisos.

Gertruda era a treia dintre cinci fice ale primarului Bindemann, din Waldburg, care cu soția sa căpătase o avere considerabilă și o casă cu grădină așa, că familia putea trăi în îmbelșugare, putea da ficelor o creștere bună și aceste puteau avea toate comoditățile. Față n față cu avantajul acesta, ce resulta din împrejurările favorabile de avere, sta însă și unu lucru foarte neplăcut: Dómna Bindemann adecă, ca adevărata posesoră a averii, prepondera în casă, și bărbatul ei era așa de slab, încât îi lăsa ei cărma, cu toate că ea nu o cam folosea spre binele familiei. Era o femeie mărginită și foarte superficială, înaintea ei aveau valoare numai acele persoane și lucruri, cari linguseau ambițiunea ei, prin cari pute avea petrecere și putea străluci.

Tot din acestu punctu de vedere se uita ea și la ficele sale, dintre cari cele mai bătrâne și cele mai tinere s'au născut gemene. Cele din părechea primă erau blonde, cu ochi albaștri întunecați, cu față

rumenă și frumoasă și sémėnau foarte multu una alteia; și tocmai așa era și cu părechea a doua, numai cu deosebirea, că aceste gemene aveau păr negru lucitor, brunet, buze roșii ca cireșa și ochi negri. Între aceste două părechi de fete svelte, bine crescute, era Gertruda cu statura ei neînșemnată, cu părul ei mare, blond, neștrălucitor, cu fața îngustă, palidă, trăsuri neregulate, dér cu nise ochi mari bruneți, plini de expresiune și adăncime, cari, durere erau însă adesea turburați de totu felulu de umbre. Pe lângă aceea, că din causă că nu era așa frumoasă, ca surorile gemene, mama ei deja din prima oră a născerei nu o cam iubea. Se mai adause la această și o altă împrejurare neplăcută. Surorile gemene erau tari și sănătoase, Gertruda dintră slabă și bolnăvicioasă. Tocmai copii mai slăbănogi sunt mai tare iubiți de către femeile de natură mai sentimentală. Dómnei Bindemann însă, cu superficialitatea și cu pofta ei de plăceri, îi era necăzu pe mica copilă, care îi da cu multu mai multu lucru, ca cele patru surori frumoase și adese-ori o silia, să rămână acasă dela câte-unu bal, séu altă petrecere, pentru a

o îngriji. Și atunci, când Gertruda se făcu mai tare și mai sănătosă, și mamă sa nu mai avea causă să fiă nemulțămă, totuși simțăminte ei nu deveni mai căldurose pentru fică. Fata această se părea, ca și o pată, pe icóna celorlalte fete frumoase, ba și acestea se purtau cu inimă foarte rece față de sora lor, care era străină și singură între amândou părechile.

Natura cea fricoasă și închisă a Gertrudei ar fi avut lipsă de multă dragoste și lumină, pentru a se pute dezvolta; după ce însă ambele îi lipsseau, ea deveni retrasă, închisă, era dăcoasă și puțin plăcută. Dolenirile neîncetate ale mamei și înfăpturirile surorilor o făcu să fiă nesigură, stângace și neatentă. „Gertruda scapă totu, ce ia în mână“, Gertruda ne stă totu în cale“, se putea auzi în fă-care qi. Pentru pozițiunea, ce o avea dênța între surorile gemene, o mai numeau și „a cincea rotă la caru“ și la totă ocașiunea simția, că este de prisos.

(Va urma)

D-sa nu vrea, — și cuminte face, — se lege diina de mâne.

D-sa își aduce aminte, că chiar dinaintea celei mai mari epopee omenescă, chiar în fața lui Napoleon, poetul a zis: Sire, demain n'est à personne, demain est à Dieu.

D. Fleva, răspunzând D-lui Carp, care arătase, că Românii cari se plâng sunt și peste Prut, ne spunea se facem ceea ce a făcut Cavour pentru Italia și Bismarck pentru Germania, și pentru ca lucrurile să nu fie înțelese numai pe jumătate, ne explică, că Bismarck, când a făcut unitatea Germaniei, cu sprijinul Rusiei, nu i-a pasat de Nemții din Finlanda, și se măște D. Fleva, nu sunt Nemții în Finlanda, cum a zis D-sa, ci în Curlanda și celelalte provincii baltice. Totu așa Cavour, când a făcut unitatea Italiei, a luat sprijinul Franciei și nu i-a pasat de Italianii dela Nizza, de bordeiul lui Garibaldi.

De Românii din Basarabia, — bordeiul lui Garibaldi, — a zis D-sa, nu aveți de ce a vă preocupa, căci aceia trăiesc totu așa de rău, ca și Rușii, nu sunt loșevi la nici o desnaționalizare, căci dacă lovesc pe totă lumea la fel, se face egalitate.

La Românii din Unparia din contră, acolo e, dice D-sa, o cestiă de legalitate și de legalitate. O cestiă de legalitate într-un regat vecin, pe care se o invocăm noi la tribuna Parlamentului românesc?

Eu sciam, că cestiile de legalitate, de cari se poto ocupa Parlamentul românesc, sunt cestiile privitoare la legile statului românesc! O cestiă de legalitate, pentru-că noi am ajutat Ungurilor în vremuri și pentru-că și ei ar trebui să nu uite acum?

D-lor, asupra discursului D-lui Fleva nu am decât un singur lucru, să-i cer; să-și amintescă ultimul discurs, pe care l'a pronunțat Ioan Brătianu într-o întrunire publică, atunci când nu avea nici răspunderea puterii, nici limba legată de nevoile situației oficiale, atunci, când la vârsta lui, și după 12 ani de guvernământ, își făcea, cum am vădit, testamentul său politic, în acea întrunire, în care partidul liberal a făcut greșela să iscălescă un manifest fără de precedente în istoria politică a ver-unui stat ore-care!

Ei bine, atunci Ioan Brătianu vorbea despre Basarabia, cum în alți termeni, decât a vorbit D. Fleva. Etă ce dicea:

„Der Basarabia, ce a fost?”

„Acolo totu elementul românesc a fost asuprit, boerii din Moldova fiind mai aproape de Ruși, sciu cum s'a stins boerii Români din Basarabia, pe cari Rusia i-a înlocuit cu Rușii, și fiind-că sciu că se tem de Muscali. Rusia a dat un avantaj proprietarilor și dezavantajii poporului.”

„Pe ori unde a trecut ea, n'a făcut decât intrigă și zădărnici între omienii culți și cei incuți. Rusia este o putere mare, nu trebuie însă, să ne descurajăm; ca să luptăm cu dânsa, trebuie să dezvoltăm atăta înțelegiune și activitate, câtă am dezvoltat în 1848, când ea era atotputernică, și când, cu toate acestea, am învins-o. O vom învinge și aci, când Europa este interesată a o împiedeca, să reușescă în umelirile ei în Orient. Să facem pe Europa să înțelegă, că suntem avangarda civilizației în Orient. Rusia avea un rol, când musulmanii erau în vigoare, aci numai este vorba, decât de civilizație, și nu Rusia o va putea introduce în Orient, când ea nu a introdus-o la dânsa acasă.”

D-lor, nu citesc măi mult, ca să nu credeți, că vreau să turbur chiar prin această citație relațiile pașnice și amicale, pe cari statul român le are cu toți vecinii săi, și pe cari e dator să le aibă, pe câtă vreme e în pace cu acești vecini.

A venit d. Stolojan. D. Stolojan în cestiă acesta, — se măște d. Fleva — e mai interesant, decât d-sa; cu d. Stolojan scotela e mai grea, căci d-sa este nașul politicii externe a partidului liberal, și de d. Stolojan, în cariera sa de orator, are un discurs, de care cu drept cuvânt trebuie să se mândrească, se mă crede să i spun foarte prietinesc, că e nu discursul de ieri, decât discursul cel de acum 10 ani, cel dela 1883.

In adevăr, D-lor, scii, care a fost cariera partidului liberal în cestiă politicii externe a statului românesc.

Compus din elemente, cari în lupta lor fuseseră ademenite adesea și întrebunțeze ceva mijloce cam revoluționare, el nu prea își alegea mijlocele, și, prin urmare, a fost ispitit să facă de multe ori apel nu numai la acele dorințe ale unei țări, pe cari scia, că le pote satisface, decât și la acele sentimente vii, pe cari scia bine că sgândarindu-le, nu poti decât să te satisfaci pe tine, pentru-că poti să le faci să îți profite ție, creând un curent, de care tu ai să profiți, decât pe care tu nici odată nu ai să-l îndeplinești. Partidul liberal

cam agitase cestiă acesta și nu tocmai în sensul, că n'o se vree niciodată să trecă peste Carpați; și atunci când ai cam păcătuțit în opoziție, decât tu păcătuitor ai ajuns la guvern, ești silit să dai asigurări de pocăință ceva mai vii, ceva mai pronunțate, decât aceia, cari n'au păcătuțit în opoziție; fiindcă partidul liberal, cam agitase, și era bânuit, că agitase ore-cari cestiile transcarpatine, când a fost nevoi să ia o altă linie politică, a trebuit să facă un *mea culpa* așa de pronunțat, încât, cu totu elocuentul și testimoniu de bună purtare, pe care i l'a dat d. Maiorescu eu cred, că vor fi mulți Români, cari vor dice: „se pote, d'era cam fostu escusă de zel”.

Ei bine, D-lor, noua orientare a politicii liberale s'a desemnat pe deplin la 1883. Atunci D. Ion Brătianu fusese să se vadă cu mari împărăți, alii caror nume scii, că-lu cita adese-ori.

La întorcere D. Stolojan s'a însărcinat să-i facă un serviciu de prietin. Este utilă câte odată să provoaci pe cine-va să vorbească, și l'a interpelat asupra politicii externe. Scii talentul D-lui Stolojan și felul său de a vorbi; nu are, după mine, de cât un mare eusur: cetesce prea multe cărți. Pe cât este de bine să cetesc multe la tinerețe, ca să capeti un stooc de cunoscințe, pe cari să le utilizezi în urmă, cu atât este de periculos să ceteci prea mult la bătrânețe.

D. Stolojan voia să dea ocaziune D-lui Brătianu să spună lucrul următor: m'am alipit de liga păci, căci statul român are nevoie de o politică conservatoare, și pentru-că D. Stolojan scia, că această alipire la liga păci însemna să supere pe D. Maniu și pe grupul din Camera și din țară, pe care l'a numit ieri *grupul mocnescu*, grup care ne-a afirmat, că este puternic la Ialomița și Brăila, așa că ni-a desvlit și perspectiva unor combinații electorale în această cestiă. D. Stolojan, în substanță, a zis: După cum Austriei, când i s'a închis calea în Germania, i s'a zis: *Drang nach Osten*, totu așa și nouă se ne dicem: *Drang nach Osten*: nu vă uitați totu peste Carpați, uitati-vă peste Dunăre.

Acesta este înțelesul frumosului, admirabilului discurs de atunci al D-lui Stolojan.

Acum, că eri l'a mai știrbit, că ne a spus, că noi nu am acceptat corona Bulgariei, de și ni s'a oferit, și că bine am făcut de am refuzat, acesta este o altă cestiune, acum D. Stolojan nu mai este liber cum era atunci, a trebuit să conglăsuască cu noul său sef, și cu ce sef! Atunci, însă, D. Stolojan spunea aceste lucruri foarte categoric.

(Va urma).

SCIRILE ĐILEI.

— 17 (29) Ianuarie.

Maghiarizarea Curții Foile unguresci constatate cu deosebire bucuria, că în cele din urmă este aproape de-a se realiza vechia dorință a „națiunii”, de-a vedea Curtea maghiarizată. Primul pas spre maghiarizare s'a făcut prin aceea, că inscripția germană dela porța Căpitaniei Curții a fost înlocuită cu inscripția maghiară; astfel în loc de *„K. und k. Schlosshauptmannschaft”*, cum a fost înainte, este scris astăzi: *„Cs. és kir. várkapitányáság”*. Alu doilea pas spre maghiarizare s'a făcut prin aceea, că s'au luat măsurile ca de aci înainte la toate serbările și la toate prândurile de curte, fără excepțiune, *invitările să se facă în limba maghiară*. Acestă măsură a și început deja a se pune în praxă. Așa de exemplu la un prând al Curții, ce s'a dat zilele acestea, chiar și membrii ambasadei germane din Viena au fost invitați cu bilete redigiate esclusiv în limba maghiară. — Lucru firesc, că asemenea inovații sunt salutate cu cea mai desvîrșită bucurie din partea pressei unguresci, care nu se mai îndoesce de loc, că Majestatea Sa va grăbi a implini pe deplin voia „națiunii”, făcend că întreaga curte să fie maghiară.

— 0 —

Destituire de învățator. Comisiunea administrativă din Verșet, comitatul Timișului, s'a deșteptată și ea, și a hotărât, ca să ceră dela episcopul s'rbu Nectarius Dimitrievici, ca să delature cu finea acestui an scolastic din postul lor pe șapte învățatori s'rbu, cari nu posedă limba maghiară; pe un alu optălea însă, care a obținut diploma la preparandia din Zombor, să-l amoveze cu totul din oficiu de învățator. Tot-odată comisiunea admi-

nistrativă a hotărât, să înainteze ministrului unguresc de culte și instrucțiune publică o plângere, în care se arate, că toți acei învățatori, cari au absolvat preparandia s'rbescă din Zombor, au obținut din limba maghiară clasificațiune cu „eminență”, deși nu posedă absolut de loc limba maghiară. — Mai pe scurt zis, „patrioții” ar dori să vedă preparandia s'rbescă dela Zombor închisă. Puterea e în mâna lor, prin urmare n'au decât să o închidă.

— 0 —

Scandalul Petrovici-Linder. Alesul episcop s'rbesc, Gerasim Petrovici, despre care amintirăm, că prin mituire a încercat să dobândescă întărirea alegerei sale pentru scaunul episcopesc din Buda, a pățit-o rău de tot. În loc de-a fi întărit, ca episcop, a fost, din cauza încercării sale de mituire, suspendat chiar și din postul de vicar alu diecesei de Buda, fiindu zilele acestea înlocuit cu arhimașdritul Telesky. Se dice, că și deputatul Linder György, care în scopul mituirei luase cele 5000 fl. dela Petrovici, va fi provocat din partea alegătorilor săi să-și depună mandatul. Peste tot afacerea Petrovici-Linder aruncă o tristă lumină atăt asupra ierarhiei s'rbesci, cât și mai virtos asupra parlamentului maghiar, care numără în simlu său astfel de „patrioți” vîndători de suflete.

— 0 —

Studii asupra Românilor din Macedonia. „Timpului” i-se scrie din Lipsca: E știut, că neobositul scrutător pe terenul filologiei române, dr. Weigand, a întreprins o călătorie științifică la Românii macedoneni, petrecend 15 luni de zile printre ei și cutreerând întreaga Peninsulă balcanică, pretutendeni pe unde a putut afla Români, pentru ca să studieze limba, datinele și obiceiurile. Speșele considerabile (7200 mărci=9000 franci) ale acestei călătorii, întreprinsă în folosul filologiei române, au fost acoperite din partea Academiei de știință din Berlin, a societății de știință din regatul Saxonia și a ministerului de culte din Prusia. Bogatul material adunat de d-lu Weigand va cuprinde 5 volume: filologie, literatură și istorie. În zilele acestea va apăre primul volum, conținend studiile asupra literaturii populare a Macedo-Românilor.

— 0 —

O arestare senșională. Dr. Victor Schlauch, care este un frate mai mic al cardinalului Schlauch dela Oradea-mare, a fost arestat zilele acestea. Raporturi sosite dela Oradea-mare spuneau la început, că arestarea s'ar fi făcut *in insu-și indemnul cardinalului*. Acum însă căpitanul de poliție din Oradea publică în „Szabadság” o declarațiune, în care dice, că tînărul Schlauch ar fi fost arestat din pricină, că ar fi dat semne de alienație. De-odată cu acesta însă cel arestat publică o contra-declarație, în care arată, că arestarea s'a făcut numai din cauză, că el a voit să tragă pe fratele său, cardinalul, la răspundere pentru mai multe calumniări și vătămări de onore, ce i-le-a făcut. Ori cum ar fi, din punctul de vedere alu moralității, acestu cas nu-i pote servi spre onore „patrioticului” cardinal.

— 0 —

Venitul căilor ferate ungare în 1893. După un raport alu direcțiunei, căile ferate de stat au avut în decursul anului trecut venit de 75.892,687 fl., sau 10,109 fl. de fiă-care kilometru. Față cu anul 1892, venitul a crescut cu 3.710,686 fl., sau cu 494 fl. mai mult pe fiă-care kilometru. Totalul venitului căilor ferate ungare, scotindu-se și căile ferate vicinale etc., face 97.406,971 fl., adică mai mult cu 5.182,640 fl. ca în 1892 Crescemntul pe kilometru este de 310 florini.

— 0 —

O fundațiune a patriarchului Brancovici. La 25 Ianuarie c., patriarchul s'rbesc Brancovici a întemeiat o fundațiune pentru ajutorarea școlilor confesionale s'rbesci, la care el a contribuit de-oamdată cu 10,000 fl. v. a.

Mașină de sburat. Profesorul universitar din Clușiu, Dr. Ludovic Martin, se ocupă de multu timp cu inventarea unei mașini de sburat. De presentu el se ocupă cu ideea, de-a construi o mare mașină de acestu soi, cu care la primăveră speră să poto face experimete. Ministrul Csaky i-a pus la dispozițiune, în acestu scop, un ajutor de 1000 fl. v. a.

— 0 —

De ale arhitecturii. Librăria de arhitectură, Lehmann și Wentzel din Viena, edă cu ocaziunea s'rbării jubileului de 25 de ani ai activității sale, o ediție iubilară a opului său mare „*Edificii, noue în Viena*”, care apare dela începutul anului curent în 75 fasciōe lunare, à 2 fl. Opulu acesta este de mare însemnătate pentru arhitecți și ingineri. Tote numele măestrilor celor mai renumiți din perivoala de clădire a Viennei 1860—1890, sunt aci reprezentate prin clădiri private, așa ale lui Ferstel, Förster, Hansen, Hasenauer, Romano, Schmidt, Schwendenwein etc.

Bismarck în Berlin.

Tota lumea a rămas surprinsă de soirea, că prințul Bismarck s'a împacat cu împăratul Wilhelm. Acesta este evenimentul zilei, care a făcut să dispară pe momentu discuțiile dilnice asupra evenimentelor din Serbia, asupra crizei economice din Italia și asupra tuturor întâmplărilor din streinatate.

După o dușmănie de patru ani, împăratul Wilhelm a cedat în sferșită dorinței supșilor săi, și din propriă inițiativă, fără a consulta pe nime, a pătut la împacare cu Bismarck.

Împăcării acesteia i s'a dat cea mai viuă espresie în primirea de care s'a bucurat bătrânul ex-cancelar german, cu ocazia mergerei sale la Berlin în 26 Ianuarie.

Plecand din Friedriehsruhe cu trenu separat, prințul Bismarck a sosit în gara Lehrte din Berlin la ora 1 d. a. El a fost întâmpinat la gară de arhiducele Henric. Gara era inundată de public, care eruse într-o puternică manifestațiune, când vedu pe Bismarck. Dela gară doritul „osp” fu dus în trăsura de gală a curții la palatul împăresc, unde i-se întocmise un apartament deosebit. Când trăsura ajunse la palat, Bismarck și cu arhiducele Henric au ținut o revistă asupra regimentului de gardă, care se presentase cu musică și stindard.

Bismarck fu condus apoi în apartamentul său, unde fu primit de împăratul Wilhelm, cu întreaga lui suită militară, și de șefii cancelariei aluce. Împăratul a îmbrățisat de repețe-ori pe prințul împăcat, și l'a sărutat. Amândoi erau foarte mișcați. Într-aceea dinaintea palatului se petrecea o entusiastă manifestație a poporului. Glasul a mii de omeni intonau „Heil dir in Siegeskranz”, „Wacht am Rhein” și „Deutschland über alles”.

S'a dat apoi un dejun, după care Bismarck s'a retras în apartamentele sale. La 3 ore d. a. ex-cancelarul a făcut o viziță împăresii Frideric, ér séra la 6 1/2 ore a fost o masă de 10 persoane.

Conformu planului său de călătorie, și în potriva multor insistențe ale împăratului de-ași amana reînțorcerea, la 7 ore séra totuși Bismarck a plecat la gară, însoțit de împăratul. La despărțire împăratul a îmbrățisat și a sărutat pe Bismarck pe amândoi obrazii. Trenul a plecat în mijlocul puternicelor strigări de „Hurah” și a cântării „Deutschland über alles”.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 29 Ianuarie. — Guvernul a pus în mișcare pe aderenții săi, ca să facă manifestațiuni în favorea politicii sale bisericesci și să desavueze pe deputații, cari au eșit din partida liberală. Astel de manifestări s'au făcut la Timișóra, Arad și Chichinda-mare.

Petersburg, 29 Ianuarie. Împăratul s'a bolnăvit de o influență foarte acută.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Ianuarie 1893.

Banonote rom. Cump.	9.81	Vënd.	9.85
Argint român.	9.75	"	9.80
Napoleon-d'or	9.90	"	9.96
Galben	5.85	"	5.90
Ruble rusești	—	"	—
Mărci germane	61. —	"	61.25
Lire turcești	—	"	—
Seris. fonc. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.50	"	102.50

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4%	117.55
Renta de corone ung. 4%	94. —
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.75
" " " " argint 4 1/2%	102. —
Oblig. " " " de ost. I. emis.	123. —
Bonuri rurale ungare.	95. —
" " " " croate-slavone.	99. —
Imprum. ung. cu premii.	150. —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142. —
Renta de hârtie austr.	98.05
" " argint	97.85
" " aur	120.45

Losuri din 1860	146.75
Aoții de-ale Băncii austro-ungar.	1023. —
" " ung. de credit.	429.50
" " austr. de credit.	358.75
Napoleon d'or	9.96
Mărci imp. germ.	61.27 1/2
London (lire sterline).	125.40
Rente de corone austr.	47.40

Mobile

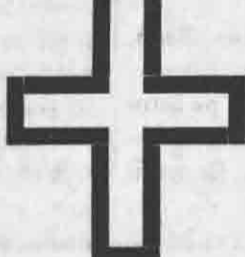
Din cauza mutărei sunt de **vândare mobile de totu noue și frumoșe**, constatate din **garnituri de salon, de odă de dormit și prândit**, precum și **obiecte de lipsă pentru bucătăria în strada Sf. Ioan Nr. 4.**

— Totu acolo se află de vânzare și unu pianu vechiu cu prețu de **70 fl.**

1-3

MAGAZIN DE MANUFACTURI

„CRUCEA ALBĂ”
Strada Vămi
Nr. 5.

„CRUCEA ALBĂ”
Strada Vămi
Nr. 5.

SORTIMENT MARE

de postavuri, mătasuri de rochii, pânzării, șifone, linajuri, crețone, parcheturi, wadmoluri de rochii, oxforduri, basmale de lână și creton. Panclici în diferite color.

PENZĂTURI ALBE ȘI COLORI.

Sortimentu mare în albituri de dame și bărbați, cari putemu a le servi Onorabilei clientele

Cu prețuri forte moderate.

2-10. Cu stimă, **SPUDERCA & TEMESVARI**

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe unu an.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe unu an.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Cheque-Conto
la poșta
Nr. 505.

INSTITUTUL DE CREDIT
ȘI DE ECONOMII
„ALBINA”
FILIALA BRAȘOV,

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungar.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%
ale „Albinei” inst. de cred. și econ. în Sibiu.

Acelea sunt emise în bucați à fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu **netto 5%** fără nici unu scădemēt.

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de an la 1 Ianuarie și 1 Iulie la casele institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung. Commercial-Bank” în Budapesta fără nici unu scădemēt și liber de ori ce proviziune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantează:

- 1. Ipotecile**, care în sensul legii pentru scrisuri fonciare din anul 1876 sunt menite exclusiv pentru coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și asecurate prin intabulare în cărțile funduare în favorul acelor, asupra cărora se emit scrisuri fonciare până la maximum 2/3 a valorii de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de supraveghiare pe flă-care scris fonciar emis.
- 2. Fondul de garanție de fl. 200,000** specialu al scrisurilor fonciare, preșisut de legea amintită pentru mai mare siguranță a detentorilor de scrisuri fonciare, care fondu e detașat din capitalul de acțiuni al institutului.
- 3. Tota** cealaltă avere a institutului inclusive fondul de rezervă.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și pupilară.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI” atât cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una din chârțiile indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupulari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge proviziunea lor în cursul de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociu.

„ALBINA”
institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

29-*

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acestu stabilimentu este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiindu bine asortat cu totu felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
în aur, argint și color.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru tote speciile de serviciuri.

BILANȚURI.
Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroulu tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.